

rettnek nevezte el. Bem. Nagybecskereken, 1890. jún. 3-án, műkedvelőkkel.

Első szerb zenedráma zenéjét *Gaal Ferenc* szerzette a »Kraljevics Marko« c. darabhoz. Bem. 1894. ápr. 29-én, Szabadkán.

Első színészegyesületi nyugdíjas tag: *Kétszery Józsefné Velansits Anna* (l. o.), színésznő volt.

Első színészeti kiállítás 1890. aug. 15-én nyílt meg a fővárosban, Mária Valéria főhercegasszony védnöksége alatt.

Első színész-hadnagy: *Dombay Mihály*. (1884.). Őt követte: *Makó Lajos*.

Első színész-hős 1849. máj. 11-én, Budavára visszavételénél ifj. *Lendvay Márton* volt. Ő volt ugyanis az első vitéz hőseink között, aki a vár fokára hágott a harmadik hágcson és segédkezett feltűzni a nemzeti lobogót.

Első színész, aki a Pesten építendő magyar nemzeti színház eszméjét megpendítette: rettegő *Unghváry János* volt, 1790-ben.

Első színész, kiről Pesten uccát kereszteltek el: *Lendvay Márton* volt. (A VI. kerületben kapott uccanevet.) (Őt megelőzte Bécsben a magyar *Szerelmehegyi András*. 1780. körül Bécsben működött, ahol sok vig estét töltött társaival, tisztelőre Bécs egyik uccáját családi nevével: *Liebenberger-Gassenak* nevezték el. 1792-ben Budán működött.)

Első színész, kit pesti városatyának választottak meg: *Feleky Miklós* volt.

Első színész, akit városi díszpolgárnak megválasztottak: id. *Lendvay Márton* volt. Nagybányán, szülővárosában választották meg, 1844-ben.

Első színészegyesületi vizsgázott növendék: *Guba Emma*, 1883.

Első színészeti szakkönyv címe: »Magyar Játékszín«. Irta: *Endrődy Nep. János* piarista tanár, 1792. (E munkájában megírta a magyar színészet történetét

1792-ig és 14 színdarab is van benne összegyűjtve.)

Első színész-tagja a Magy Tud. Akadémiának: *Szigligeti Ede*. Megválasztották 1840. szept. 5-én. A Kisfaludy Társaságban *Egressy Gábor* volt az első színész. A Petőfi Társaságban *E. Kovács Gyula*. (1876.) (Első színésznő-tagja: *Jászai Mari*)

Első színházi cenzura értelmében (1792) tiltva volt a vallási szokások szatirizálása. — Papok, ha még oly szépen jellemeztettek is, a színpadon meg nem jelenhettek. — Gyilkosságnak nem volt szabad megtörténni a színpadon; házasságtörési darabot nem adhattak elő. — Férfinak szabad volt rosszat tanácsolni, nőnek azonban nem. — Átkozódní tilos volt, az állami személyek szatirikus emlegetésétől is mindenkor tartózkodni kellett. — Tiltva volt a rögtönzés és »bolondozás«, továbbá a kétértelműségek és illetlen testmozdulatok, a gunyolódások stb. (A cenzor vizsgálta át a színdarabokat és gyakran a színpadon, a kulisszák mögött, végezte ellenőrző tisztségét.)

Első színházi engedélyt I. Lipót királytól nyerte a magyar színészet, melylyel megengedte, hogy 1696-tól *Felvinczy György* kolozsvári polgár (iskola-rektor, majd alszolgabíró) színtársulatot szervezhessen. Kísérletéről azonban néhány színművén kívül nem maradt nyoma és csak annyit tudunk, hogy a színpadja a háztető alatti része, a »hiu« volt s a közönség az uccáról nézte az előadást. (Ez az engedély 1882. ápr. havában *Marczell Géza* kolozsvári színész tulajdona lett.)

Első színházi nő-bíró: *Tóvölgyi Margit*, drámai hősnő. Megválasztották 1910. szept. 9-én, Szegeden.

Első színházi villanyvilágítást Kolozsvárott vezették be, 1877. febr. 28-án. (»Hölgyfutár«, 1877. márc. 1.)

Első színházjegyirodát Budapesten *Faludi Gábor* alapította, 1878-ban.

Első színigazgató: *Déryné* volt. (Kilényi Dávid társaságában megnyitotta